

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova egy a lap beltartalmi részét illeti közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyitlteri cikkek stb. intézendők.

Nyitlteri cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak terfogatásért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Az új párt.

Kézdi-Vásárhely, 1890. július 2.

A ki figyelemmel kísérte az utóbbi években politikai pártjaink s különösen a szélső ellenzék harcmodorát: méltán aggódhatott, hogy mivé fog az elfajulni, ha sokáig így tart. De egyszersmind előrelátható volt az is, hogy ez így soká nem maradhat, mert elvégre is nem volt elképzelhető, hogy egy oly tekintélyes számú pártban, mint a függetlenségi, ne akadjon, ki azt a taktikát meg ne sokálja s mérsékeltabb eszközöket ne óhajtsa. Előrelátható volt a szakadás. És ez be is következett a napokban.

Már cselőtt néhány héttel szivárogtak ki hírek a kulisszák mögül, hogy az országgyű-

lési függetlenségi párt nem ért egyet a Kosuth-kérdésben s már akkor el voltunk kényszerítve a válságra, és az most be is következett a Szentkirályi exkommunikációja alkalmából. A párt egyik vezére és kétségkívül a legtehetségesebb tagjainak egyike, Ugron Gábor, zászlót bontott s nyíltan bejelentette, hogy nem ért egyet a párt orthodox-törődékével s szervezni fog a józanabb elemekből — a nélkül, hogy elveit feladná — egy mérsékeltabb akcióképes, egészségesebb alapon álló pártot.

Bár politikai hitvallásunk eltérő ama pártétól, foglalkozunk annak ügyével tisztán általános szempontból, a mennyiben egy országos párt ügye bennünket érdekelhet.

Az akció, melyet Ugron Gábor megindított, csakis örömmel tölthet el mindenkit, a ki barátja a tisztességes, egészséges politikai életnek és pártfejlődésnek. Különbözhetnek a felfogások az új pártalakulást illetőleg, de ebben egyet kell hogy értsen minden magyar ember, a ki alkotmányos életünknek törvényes alapon való tovább fejlődését óhajítja; mert ha józanon mérlegeljük hazánk jövőjének esélyeit, háttérbe kell vonulniok a rideg pártszempontoknak s csak örömmel tölthet el egy tisztességes ellenzéki párt fellépése, melynek tagjai a bekövetkezendő válságok idején nem mint elfogult, engesztelhetetlen ellenfelek, hanem mint munkára hivatott honfitársak készek esetleg mellénk is állani s elfoglalni ama pozíciót, melyen egyedül küzdhetünk sikeresen hazánk fennállásáért. Ezt

reméljük az alakulandó új párttól, mire nézve elég világos nyilatkozatot tett Ugron Gábor Kolozsvárt a következő szavakban: „Alkotmányunk értelmében a többség a kormányképes; tehát többségre jutni az első feladat; de a többség is kormányképtelen, ha monarchiában vagy az államformáját, vagy az uralkodóházat nem respektálja; ezért elkerülendő minden, mi e kettőnek gyanujába keverhetné, mivel az uralkodó és a haza nélkül elveinket nem valósíthatjuk.”

Ideje, hogy szakítsa az ellenzék a meddő eredménytelen harccal, melyet eddig kifejtett. Mert tisztességes, mérsékelt eszközökkel a tuloldalról is tehet jó szolgálatokat a hazának, de a túlzás a körülményekkel s a fennálló viszonyokkal nem számolás megboszulja magát, mert előbb-utóbb bizalmatlanságot szül s veszélyezteti a párt jövőjét is; mert hogy az egészséges politikai életnek mulhatatlanul szüksége van egy egységes, életképes ellenzékre, azt — elfogulatlanul — senki sem tagadhatja. Hisz végre is a haza javáért, annak üdvéért küzdünk mindnyájan; a különbség legfennebb csak az, hogy egyik ezen, a másik párt ama másik zászló alatt vél jobb szolgálatokat tehetni hazájának. Hogy melyik a jobb, azt megmutatja az idő és megmutatják a viszonyok időnként.

Ha Ugron a kiadott jelszó alatt igyekszik megvalósítani törekvését, úgy remélhetjük, hogy nemsokára elérhetjük azt, a mire különösen egy darab idő óta áhítózunk: az egészséges, józan alapon fekvő pártviszonyokat,

A „Székelyföld“ tárczája.

Apróságok.

Egy francia szakács életéből. A napokban halt meg Párisban Civeaux George. Hogy ki volt ő, azt csak Franciaország legelőkelőbb körei tudták. A legfőbb arisztokrata körök őt tartották a szakácsok fejedelmének, a kinek az ebédje gyönyörűséget nyújtott a szemnek és végzetlen élvezetet a nyelnek. Valódi genie, csupa lelemény, a kinek keze közt minden nyagszerűvé vált és a ki nemcsak a főzésben és tálalásban remekelt, hanem az asztalok feldíszítésében is. III. Napoleon udvarában tűnt fel és Napoleon herceg senkit sem szeretett úgy az udvarnál, mint Civeaux-t, a kit többször kölesön is kért. Civeaux azonban a császári udvarban nem talált elég tért, s nem juthatott el a főkönyhamesterség méltóságára. Megvált az udvartól és 1868-ban ebédlőt nyitott, de csakhamar megbukott. Bazaine marschal fogadta felékkor, azonban pazarlónak találta. Civeaux volt rövid ideig a Rotschild-háznál is, de onnan is megvált, mert a konyhára nem adtak neki annyit, hogy egész művészetét kifejtthesse. Később azután megtalálta igazi hatáskörét. Nem szerződött sehová állandóan, hanem rendelkezésre állt mindenkinek. Begyakorolt egy egész szakács-törzskart, mely kivált a téli hónapokban állt számos tagból. Voltak a szakácsok mellett asztal-

terítők, diszitők, felszolgálók, egy nagy személyzet, de sokszor ezzel is alig győzött megfelelni a sok megrendelésnek. Civeaux maga csak megjelent a konyhában, a hol személyzete foglalkozott, vizsgálatot tartott, megtekintette az asztalt, kiadta rendeleteit, azután beleült kocsiába, tovább hajtatott a másik palotába és folytatta a szemléte. Voltak előkelő házak, melyek évi díjat fizettek neki a felügyeletért. Őt év előtt Civeaux szétbontotta szakácsgárdáját, mert eléggé megszedte magát és nem akart velők tovább vészolni. Azóta csak szemléket tartott a konyhákban, megköstölta az ételket, s aláírásával ellátta a menüt. Egy ilyen, Civeaux által aláírt étlappal a meggazdagodott parvenuk mindig kérkedni szoktak. Civeaux egy látogatása legalább 60 frank volt, természetesen kis családi ebédeknel, nagy lakomáknál szízekat kapott a felügyeletért.

Könnyebbités az udvariasság terében. A társaséletben sok oly apró figyelmet kell tanusítani, melyek elmulasztása neheztelést, haragot vonna maga után, vagy abba a hirbe hozná az illetőt, hogy neveletlen ember. Pedig sokszor a legjobb akarat mellett sem képes a külső szokásokra sokat adó finom urnő vagy gavallér sem teljesíteni mindazokat a látogatásokat, személyes megjelenéseket, melyeket megvárunk tőle. A francia arisztokrata körökben már régen szokásos,

hogy bizonyos esetekben helyettesítik a látogatókat. A család valamelyik fiatal tagja, vagy rokona megy el, közli a meghívást, átadja a szerencsekíváratokat, ha azok csak kisebb jelentőségű körülményekre vonatkoznak. A newyorki pénzvilág hölgyei pedig valóságos fogadott látogatókkal intéznek el sok formális látogatást. Ügyes, csinos fiatal hölgyeket alkalmaznak, kik kiválóbb alkalmakkor az urnő hintóját használják. Küldetésük voltaképeni címe az, hogy levelet visznek. A levélben udvarias szavakban kér becsületet az illető hogy el nem mehet, s aztán megírja, a mit szükségesnek tart, a kérelmet, a meghívást, az üdvözlételet. Akárhányszor megtörténik aztán, hogy a látogató és a meglátogatott urhölgy közt ily párbeszéd fejlődik ki: „Édesem, nem volna az én számomra is egy kis ideje?” „Parancsoljon asszonyom.” „Vegyen föl fekete ruhát, látogassa meg M. asszonyt és fejezze ki részvételem sógora halála felett, a kiért bizony nem volt kár.” „Parancsára asszonyom.” „Talán meg is tudna írni egy levelet M. asszonynak.” „Oh eleget írok.” „És mit szokott kapni egy látogatásért?” „Kocsit és két dollárt.” „Ha ügyes lesz, máskor is igénybe fogom venni.”

melyek alapját képezik egyszersmind az egészséges politikai életnek. Kívánjuk, hogy ama jelszó mellett meg is maradjon mind ő, mind az alakulandó új párt.

Regále.

K.-Vásárhely, 1890. július 2.

A kézdivásárhelyi regále ügy ismét egy lépéssel előbb haladt. Mult szombaton tartotta meg Hancz Pál pénzügyi tanácsos, miniszteri kiküldött a tárgyalást a város, mint erkölcsi testület és az igénybejelentők között. A várost ezuttal a polgármester és pénztáros, az igénylőket pedig egy 5 tagú bizottság és ügyvédek képviselték, hanem azért megjelentek mindazok, kik a megváltási összeghez igényt formálnak s így a tanácskozási terem meglehetősen megtelt közönséggel. A tanácskozás eredménye az lett, hogy a város megbizottjai százötvenhétézer forintban elfogadták a felajánlott megváltási összeget, míg ellenben a magán bejelentőkképviselei azt kevésnek tartván, elhatározták, hogy még nyolczvanezer forintot kérnek a kormánytól és pedig azon alapon, hogy Seps-Sztyörgy városához viszonyítva a megváltást, Kézdi-Vásárhely városának nem 157 ezer, hanem 237 ezer frt kártalanítási összeghez van igénye, mivel Kézdi-Vásárhely város a bérbe vett regaléért 4000 frttal többet fizet jelenleg mint Sepsiszentgyörgy. A hosszas tárgyalás folyamán elég alkalom nyílt kinek-kinek kifejezni nézeteit, sok szép szót hallottunk, melyekben panasz, keserűség s honfiai bánat nyilatkozott, de azért mindannyinak egy refrainje volt, az t. i., hogy tiszteljük a várost, de nem engedjük meg a magunk jussát. Pedig Uram Isten mily bizonytalan alapokon nyugosznak e jussok, nem érdemli meg, hogy azért egyik is törje magát.

Azt megengedhetőknek, sőt helyesnek tartjuk, hogy az igénylők megkísérlik egy néhány ezer frtot a megígért összegben felül kérni s meg vagyunk győződve, hogy a város mint erkölcsi testület is szívesen lemondana az így szerzendő többlet iránt való igényéről, de általában rideg önzésnek tartjuk, ha csak egy ember is fog akadni, ki a város által igényelt és már elfogadott 157 ezer forintnyi kártalanítási összeghez igényt fog támasztani, s hasonló rossz politikának tartjuk, ha valaki a magas kormány által esetleg még adandó kártalanítási összeg személyenkinti felosztását célozná.

Ez második kiadása lenne a régi furázsi alap elpusztításának, a mely több száz részre osztatott a nélkül, hogy sem egyeseknek, sem a köznek valamit hajtott volna, míg egy tömegnek sok üdvös célt mozditott volna elő.

Azt hisszük, hogy a mult ezen példája eléggé megjeleli azon utat, melyet követnünk kell. Ha a magas kormány az egyesek kérését méltányosnak fogja tartani és még egy néhány ezer forintot utalványozni fog, ezen összeg maradjon egy tömegben s fordíttassék egy olyan közszépra, mely a város egész közönségének hasznos. Egy iparbank, egy kaszánya stb., melyek régóta a közönség óhajtatásának tárgyát képezik, bizonyára olyan szép és üdvös intézmények, melyekben e város lakossága önmagának emelne egy szép emléket s mely egyszersmind örök elévülhetlen bizonyossága lenne annak, hogy tudunk nemcsak gondolkozni s önzetlenül cselekedni.

Es most lássuk meg az érem másik oldalát is.

Alig elvitázható tény az, hogy a jelenleg felajánlott 157 ezer frt megváltási összeg egészben K.-Vásárhely városát illeti s csaknem egész bizonyos az is, hogy egyesek kezében semmi bizonyíték nincsen, melylyel esetleges per esetén jogaikat bizonyítani képesek lennének s ha mégis akadna olyan könnyen hívő, ki a bujtogató szóra hallgatva megkísértené a város igazságos tulajdonát megtámadni, az bizonyosan nemcsak azt nem kapná meg, a mit keresett, de el-

veszíti a ráfordított költséget s elveszítené azt a mi legbecesebb, polgártársai becsülését.

Tudva azt, hogy az ember, hol személyes érdekeiről van szó, könnyen hallgat a mások jóhiszeműsége után élő önhasonlóságot, mézes-mázos beszédre, mi még is hiszünk és bizunk polgártársaink józan gondolkodásában, hogy belátva azt, miszerint egy szép polgári erény, midőn egyesek érdekeiket alá tudják rendelni a köznek — s a jelenleg felajánlott váltság összegekhez való igényeikről együtt és összesen lemondanak. A város minden körülmények között — még ha perre kerülne is a dolog — nyerni fog.

Adni: dicsőség; veszteni: szegényen. Bármily kétséges legyen is az egyesek igénye, az önkéntes lemondást mindenki egy szép polgári erénynek ismeri el, míg a törvényes uton kimondott pervesztés anyagi és erkölcsi veszteséget jelent.

Ha azonban sikerülne fog az igénylőknek a már eddig felajánlott kártalanítási összegben felül még egy néhány ezer frtot nyerni, ezen összeg, mint előbb elmondottuk, egy tömegben megtartandó lenne, mert az a 105 bejelentő egy pillanatig se ringassa magát azon tévhitben, hogy ezen összeg csupán őket illeti. Ha ők 105-ön usurpálták évtizedeken át a városnak adományozott s a város által az egyeseknek átengedett italmérségi jogot, ez nem ad jogzimet arra, hogy az esetleg kapandó megváltási többlet is őket illesse.

Bátran megmerjük kockáztatni azon állítást, hogy ha jogerős határozattal kimondatnék valaha, hogy egy bizonyos összeg az egyeseket illeti, ez nem csak az „egy száz ötök“, hanem a város összes összkély lakói között oszlanak fel. Sokan elesnének az igénylők közül és sokan kerülőnek be a listába, s mi úgy hozzávetőleg 4 ezerre teszük azok számát, kik éppen annyi, vagy némelykor éppen több joggal tarthatnak igényt a részesedéshez. Négy ezer felé osztva pedig egy töké, egy-egy részre igényt kevés jut, még a „regalé ügynökök“ s a „jó akaró tanácsadók“ sallaruma sem igen kerülne ki belőle.

Ezekben elmondottuk e tárgyak nézetünket s igen örövendénk, ha tisztelt polgártársaink azokat figyelemre méltatva, követnék azon egyetleir utat, melyet a józan okosság és méltányosság kijelöl.

Színészet.

K.-Vásárhelyt, 1890. június 25.

Június 26-án, csütörtökön, Bartók Lajos „A méhek“ cz. 3 felv. vígjátéka került színre közepes számú közönség előtt. Bodroghy Lina (Viola) az egyszerű, falusi leánykában művészetének gazdag tárházát állította ismét előnkbe; az a kedves naivitás, szendeség és ártatlanság mind-mind meglepően lett érvényre juttatva. László Berendje kitűnő alakítás volt, s mind végig szépen deklamált. Balácsi (San Bacco), Liptay (Parajdi), Aitner Ilka (Leona) kitűnően oldották meg feladatukat. Németh urnak meg egész jó indulattal azt ajánljuk, hogy maradjon meg saját szerepkörében, mert beláthatja, hogy minden egyébre jó lehet, csak éppen az ily szerelmes világfiakra nem, mint Aurél volt. Az előadás, leszámítva, a leszámítandókat meglehetősen sikerült s a kevés számú közönség jó hangulatban hagyta el a színikört.

Szombaton, jun. 28-án Strauss pompás zenéjű operetteje „A cigánybáró“ adatott telt ház előtt. Első sorban is Aitner Ilkáról kell megemlékeznünk ki Czipra szerepében egy minden tekintetben sikerült tipikus alakot mutatott be, melyért a hálás közönség többször zajosan megtapsolta. Szöllősy Ilona (Saffi) tündöklött s eleven kedves játékaért, énekszámainak precíz megoldásáért a közönség teljes elismeréssel adózott. Nógrády (Barinkai) szépen énekel s játékát gondos tanulmány jellemezte. Pénzes Bandi (Gábor diák) ma jól énekel. Németh (Zsupán) kifogástalanul játszott. Deréky (Carnero) a töle megszokott jó humorával mind végig jó hangulatban tartotta a közönséget. Az előadás általánosságban jól sikerültnek mondható.

Vasárnap, jun. 29-én, Tóth Ede örökbecsű népszínműve „A toloncz“ került színre kis közönség előtt. Egri Kálmán (Miklós) minden tekintetben kitűnő volt, úgy játéka, mint szívhez szóló dalai-

val ismételten beigazolta azt, hogy töle mindig csak jót és szépet várhatunk — és kapunk. Aitner Ilka (Angyal Liska) megható színekkal festé a szegény üldözött leány szenvedéseit, s teljes erejéből igyekezett szerepének minden mozzanatát, a legapróbb részletekig kidomborítani, mi teljesen sikerült neki. Györyné (Krisza), Balácsi (Kontra), Deréky (Mravesák), László (Abris) és Breznayné (Ördög Sára) vetélkedtek egymással. A többi kisebb szereplők is megállották helyüket.

Kedden, július 1-én, „A vadászok“ adatott majdnem üres ház előtt. Bodroghy Lina (Emmy) ma újra elemében volt, a szó teljes értelmében brillírozott. Szirmay Józsefné (Clarisse) nagyon kedves jelenség volt. Aitner Ilka (Möllerné) ugyilátszik ma nem volt tisztában szerepével s e mellett egészen a sugó kegyelmére bízta magát, mi annál inkább feltűnő, mert mi úgy a multban, mint most megszoktunk tőle csak jót várni. Balácsi (Brown) kitűnő alak volt. Németh (Knöpke), Liptay (Pau-mann), László (Thierner) derekasan kitettek magukért. Derékitől (Során Fülöp) pedig többet vártunk. Holnap, csütörtökön „Clemenceau“, szombaton „Uff király“.

Különfelek.

— **Személyi hir.** Báró Szentkereszty Stepha-nie, városunk diszpolgárnője és humán intézei-
teink nagyérdemű elnöke, mult szombaton, egy-
leti ügyek elintézése végett Kézdi-Vásárhelyre
érkezett.

— **Esküvő.** Mihály Gergely kézdivásárhelyi
kir. törvényszéki írnok szerdán tartotta esküvőjét
Jancsó Mária kisasszonynyal a kézdivásárhelyi
leányiskola kitűnő tanítónőjével. Aldást és sze-
recesét kívánunk e szép frigyhez!

— **Kézdi-Vásárhely** város képviselőtestülete f. hó
9-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyik
fontos tárgyat a sétáért ügye képezi. A gyűlés
folyamáról részletes tudósítást hozunk.

— **Egy régi bajon segített** a k.-vásárhelyi tanács,
midőn határozatilag kimondotta, hogy jövőre a
kőfák és más ürekek reggel 7 óráig zöldséget, gyü-
mölcsöt s baromfiakat nem vásárolhatnak. Ezen
határozat abban leli indokolását, hogy eddig az
üzérek korán hajnalban bevásároltak minden a
piacra hozott árut, hogy aztán a fogyasztó kö-
zönségnek dupla áron adják el. Ezen ügy külön-
ben szabályrendelet útján fog később szabályoz-
tatni, s addig a tanács rendeleti uton segített a
bajon. A végrehajtással a rendőrség-bizatot meg.
Ezen intézkedés szerdán már kezdetét vette.

— **Juliális.** A kézdivásárhelyi ev. ref. egyházi
dalárda 1890. évi július hó 6-án délután 3 órakor
saját pénztára javára a Nagy Ferencz ur részében
hangversenyyel összekötött kosaras nyári tánc-
mulatságot rendez. A hangverseny műsora követe-
kező: 1. Hymnus. Énekli a ref. egyházi dalárda.
2. Szavaltat. Előadja. Baló László. 3. Népdalegyve-
leg. Énekli a ref. egyházi dalárda. 4. Ének-duett.
Előadják Baló és Makkai. 5. Induló. Énekli a ref.
egyházi dalárda. 6. Tánc, míg a jó kedvből tart!
Belépti jegy személyenként 40 kr. Felülfizetések
köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáz-
tatnak.

— **A Kézdi-Vásárhelyt szünidőző és tanuló ifjakat
és hölgyeket,** a „Szegény tanulókat segélyező alap“
alapító-levelenek 2-ik pontja által előírt táncmu-
latság érdekében tartandó előleges megbeszélés
céljából, folyó hó 4-én délután 6 órára, a „leány-
iskola“ irodájába, általános tanuló ifjusági köz-
gyűlésre kérem. Kézdi-Vásárhelyt, 1890. július
2-án. Székely Ödön, tanárjelölt.

— **A háromszékmezei tanítótestület** június 29-én
nagyérdemű értekezletet tartott, melyen a nép-
iskolákban használt, vagy azok számára irt tan-
könyvek fölött a szakelődők véleményeztek. Az
értekezleten a szakszerű és ügyes jelentéseknek,
melyek némelyike egész értekezéssé nőtt ki ma-
gát, egész halmazát adták elő, sok szép és jó eszme
vettettet fel s az előadott művek egy csoportban
egész kötet könyvet tennének ki. Annyi bizonyos,
hogy az értekezlet hasznos és nagy munkát vé-
gezett.

— **Az Ojtoz pataka** június 24-én a záporok követ-
keztében megáradt s az Ojtoz telepén alul egy
fűrészgátat elsodort, minek következtében a patak
medré több meternyre leszállott s ennek követ-
keztében partszakadás által az állami ut is meg-
sérült.

— **Kovácsnai fürdő-részenyírtaság.** Még nincs
egy éve annak, hogy Kovácsna a gyógyvizek és
fürdők felvirágoztatása és jövedelmezőbbé tétele
céljából megpendült egy részenyírtaság alaki-
tása, s ma már az ige testté vált. Az aláírt rész-
vénydíjak összegének 30%-a a rég befolyván a pénz-
tárba. Báró Apor Gábor ur ő méltóságának, mint
a részenyírtaság elnökének, megbízásából, folyó
évi július 5-én délelőtt 9 órakor Kovácsna község
házában tartandó alakuló közgyűlésre meghívtak
a részenyírtaság az igazgatóság által. Tanácskozás
tárgyai lesznek: 1. Elnöki megnyitó. 2. Vezér-

gazdái jelentés a vagyoni állásról és az igazgatóság eddigi eljárásáról és működéséről. 5. Az alapszabályok megállapítása. 4. A részvénytársaság végleges alakulása, illetve az alapszabályokban előforduló tisztviselők választása. 5. Indítványok. Csia György, ideigl. vezérigazgató.

— A tüzoltók zenekarának mult vasárnapra tervezett térzenéje, leközölhetetlen akadályok miatt maradt el.

— **Vizsgálatok.** Gyergyó-Sztmiklóson a főleml iskolában és az irgalmas nővérek zárdájában az évvégi zárvizsgálatok június 17., 18., 19., 20. és 21-én tartattak meg. A polgári fiúiskolában pedig 24., 25. és 26-án a vizsgák és 29-én délelőtt fél 12 órakor a szokott zárünnepély nagyszámu érdeklődő közönség részvételével, jeles eredménnyel tartattak meg.

— **Halalozás.** Székely Dénes gyergyósztmiklósi főleml iskolai tanító június hó 25-én hirtelen elhunyt. Temetése 27-én kártársai és nagy közönség részvételével folyt le.

— **Gyergyó-Alfaluban** a megüresedett közs. orvosi állomásra a közelebb megtartott választással Dr. Török János jeles képzettségű orvos választott meg.

— **Csikmegye főispánja** a csikutsnádi fürdőre fűrdő orvossá Dr. Veres Sándor gyergyói járás-orvost nevezte ki. Ezen állomást a fürdő-idény megkezdésekor e hó 20-án már el is foglalta. Távoittele alatt a teendőket Dr. Fejér Dávid városi orvos fogja végezni.

— **A városok és községek megvizsgálása.** A belügy-miniszterium elhatározta, hogy a nyár folyamán megvizsgálattja országszerte az összes rendtanácsu városokat az illető alispánok — a nagy és kis községeket az illetékes főszolgabírák útján. Az utasítás a napokban küldetik szét. A belügyminiszterium megállapította a jegyzőkönyvi mintát is, mely szerint a vizsgálat foganatosítandó. Mint-hogy a belügyminiszteriumban nincs oly törzskönyv, illetőleg nyilvántartás, mely a köztörvényhatóságok, a rendezett tanácsu városok és községek főviszonyait tartalmazná és a legfőbb felügyelet következetes és folytonos gyakorlásának nélkülözhetlen segédeszközét nyújtaná: el fog rendeltetni, hogy a fenn érintett vizsgálatnál egyidejűleg azok az adatok állittassanak egybe, melyek ama nyilvántartás czél szerű berendezéséhez szükségesek.

— **Panitzsa kivégeztetése.** Ferdinánd fejedelem megerősítette a Panicza ellen hozott ítéletet, elvetvén a törvényszék ama indítványát, mely a halálós ítéletnek 15 évi fegyházra való átváltoztatását ajánlotta. Paniczát mult hó 28-án, szombaton, délelőtt 10 órakor, a Szófia melletti táborban az ott táborozó öt ezred katonaság és Markov ügyész jelenlétében agyonlőtték. Paniczát egy csendőr kíséretében, zárt kocsiában vitték a táborba. A vesztőhelyre érve, a helyőrségi lelkész meggyóntatta, mire Panicza önmaga kötötte a kendőt a szeméire és szilárd léptekkel ment a fához, melyhez, miután a jelen volt tisztektől elbucszott, odakötözték. A 21 katonából álló szakasz, melyet egy hadnagy vezényelt, tüzelt s Panicza azonnal halva rogyott össze. Mielőtt elhangzott a vezényszó: „Tüzelj!” Panicza hangosan kiáltotta: „Éljen Bulgária!” Holttestét nejeknek adták át eltemetés végett. Az ítélet végrehajtására 4 gyalog és egy tízezerred vonult ki, valamint az egész tiszttakar. Panicza polgári ruhában volt és az egész idő alatt nagy nyugodtságot tanusított.

— **A zónatariffa haszná.** Egy felhivatalos forrás kimutatásait közöl a zónatariffa első tíz hónapjáról. A kimutatások számadatai általában igen kedvező eredményről tanuskodnak. Azt bizonyítja ezek a számok, hogy a zónatariffa behozatala óta a magyar államvasut forgalma — a megelőző év hasonló időszakával egybevetve — minden hónapban emelkedett. Legkedvezőbb a mostani május hónap volt, habár megjegyzendő, hogy márczius, április és májusról nincsen még végleges leszámolás. Az összes szaporodás a zóna behozatala óta, azaz augusztustól május végéig hat millió 409,600 forint. A jövedelem növekedése egy millió 586,199 forint. Ha tekintetbe vesszük, hogy most január 1-én már nem adtak ki bérletjegyeket s levonjuk az ezekből eredt jövedelem aránylagos részét, akkor is 1,443,744 frt, vagyis körülbelül 20 százalék a bevétel növekedése. 1'6 — 1'7 millió forintnyi jövedelemnövekedésre számítanak a zónatariffa első esztendeje végén.

— **Köszönetnyilvánítás és nyugtalanvázolás.** A k. vásárhelyi közs. elemi fiú- és leányiskola kitünő és dicséretes magaviseletű tanulóinak megjutalmazása végett adakozni sziveskedtek: Tek. Kovács Dániel, ifj. Jakab István, Vajna Gáspár, ifj. Dézsi Bálint, Köllönte Mózes urak 1 — 1 frt; Tkts id. Jancsó Mózes kereskedő ur 3 frt; Tkts ifj. Ko-

vács János ur 1 frt; Tkts Köllönte László ur 1 frt 50 kr; Tkts Török Bálint, id. Jancsó Mózes szeszgyáros urak, Tiszt. Kovács István ur, Tkts Ajbis Gyula, Ambrus Albert, ifj. Jancsó Mózes szeszgyáros urak 1 — 1 frt; Tkts Zalaváry Béla, Prohászka Ferencz és N. N. urak 50 — 50 kr; Tkts Benkő Gyula ur 1 frt; Tkts K. Csizsár József és Kökösy Károly urak 2 — 2 frt; Tkts ifj. Dávid István ur 1 frt; Tkts Takarékpénztár 10 frt és a Tkts Kisegítő takarékpénztár 5 frt; összesen 39 frt. Fogadják a szives adakozók a tanügy érdekében hozott emez adományaiért a közdívisárhelyi közs. iskolaszék hálás köszönetét. K. Vásharhelyt, 1890. július 1-én. Kovács István, isk.-sz. elnök. M. Székely János, isk.-sz. jegyző.

— **Székelyné Ince Sarolta** urasszony ezen uton adja az olvasó közönség tudomására, hogy sajón alatt levő regénye — „Harcz önmagunk ellen” — nyomdai akadályok miatt nem jelenhetett meg a kitűzött időben. Egy hó alatt a példányok a megrendelőknél szét főgnak küldetni.

A közönség köréből.*

Búcsunyilatkozat.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy máltól kezdve lakóamat Papolozra, ősi fészkeembe tettem át. A hol mindazok részéről, a kik szemé-lyem és képességem iránt bizalommal viseltetnek, minden időben megtalálható leszek.

Egyszersmind Kézdí-Vásharhely város és vidéke nagyra becsült közönségének személyem és képességem iránt 20 éven át tanusított szives bizalmáért hálás köszönetet mondok.

Végül pedig azért, mert elfoglaltatásom miatt személyesen el nem búcsúzhattam: mindazoktól bocsánatot kérek, a kik arra barátságuknál vagy ismeretségüknel fogva, jogosan igényt tarthatnak.

Kézdí-Vásharhelyt, 1890. június 30-án.

Thamó András s. k.
okl. állatorvos.

Válasz Tiszteletes Székely János k. vásárhelyi ref. lelkész urnak.

Tekintetes szerkesztő ur!

A »Székelyföld« folyó évi június 26-án megjelent 51-ik számának »valamely hasábjain« sziveskedett T. Székely János k. vásárhelyi ref. lelkész ur sorainak helyet adni, melyekben a tiszteletes ur engemet »vallásos türelmetlenség«-gel vádol s az ítélet meghozását a művelt közönségre bízza. Ne-hogy a művelt közönség egyoldalulag hozza meg ítéletét, bátor vagyok Tek. szerkesztő urat én is arra kérni, hogy sziveskedjék becses lapjában az én válaszonnak is helyet engedni.

Szükségesnek vélem mindenen előtt megjegyezni, hogy a jelzett közleményben neheztelt eset, nem — mint ama temetésen személyesen megjelent tiszteletes ur ritkított betűkkel írja — Haralyban, hanem Hilibi községben történt. Furesa világításban tünteti fel a tiszteletes ur lelképástorai gondosságát azon körülmény, hogy — harminczkét évi itteni működése után is — a székhelyétől alig egy órányi távolságban fekvő községeket — hol, mint mondá, hívei is laknak — ily tájékoztatlanul felcseréli. A haralyi ref. hitfelek, ha — vagy ként beházasodott egyéneken kívül — léteznének is, tudomásom szerint nem a kézdívisárhelyi, hanem a zabolai ref. hitközséghez tartoznának. Egyéb tekintetek mellett ezt azon czélból is jónak látom hangsúlyozni, hogy Székely János tiszteletes ur, anyakönyvét, a tényállásnak megfelelően, ez esetre névze kiigazithassa.

Az eset a következő: Hilibi illetőségű Fejér Mihály az 1888 ik év elején azon okból, hogy egy ref. vallásu leányzóval — brevi manu — házasságra léphessen, róm. kath. hitét — rokonai és hilibi híveim megbotránkoztatására — elhagyta; ezen lépése által magát a róm. kath. egyház kebeléből kiközösítette. A kath. egyház törvénye hit-hagyókkal — excommunicáltakkal — való egyházi közösséget, közlekedést — communicatio in sacris — megtiltja; mi miatt nem voltam azon helyzetben, hogy nevezett Fejér Mihály gyermekének — kit atyja hithagyása által a kath. egyház kebeléből szintén kizárt — temetéséhez a harangozást megengedhettem volna. Hogy kath. templomaink harangjai a kath. istenítisztelet- és kath. szertartásaink kiegészítése végett vannak felszentelve, értelmes emberek között vita tárgyat nem képezhet. Eljárásom tehát — mely egyszersmind annak is kifejezése volt, hogy a nevezett család nincs a kath. egyházzal közösségben — egyházam eme törvényének betartásában leli indokát és magyarázatát, valamint azon körülményben is, hogy nevezett családtya új hitének minőségéről mindedig nem bírtam tudomással, mert arról, hogy valamelyik hitfelekezethez fel vétetett volna, értesítést — az 1868. évi 53. t.-cz. 7. §-a rendelkezéseinek megfelelően — sehonnan sem kaptam. (Ezen

* E rovat alatt helyet adunk a közérdeklő felszólalásoknak, de a felelősség a beküldött illeti. Szerk.

alkalomból azonban gyanitom, hogy a mulasztás aligha nem Székely János tiszteletes urat terheli, mert hírlapi feljajdulásában, nevezettet saját »általá keresztele« hívének vallja.)

Eljárásomat — mely róm. kath. egyházam törvényén alapszik — e szerint vallási türelmetlenségnek bélyegezni nem lehet, miért kénytelen vagyok a tiszteletes ur ebbeli jogtalan vádját egyenesen visszautasítani. Engemet türelmetlenséggel csak a meggondolatlanság vádolhat. Inkább én beszélhetek a tiszteletes ur és hitfeleivel szemben, vallási türelmetlenségéről.

Harminczkét év alatt — a tiszteletes ur beismerése szerint is — egyszer történt meg, hogy ref. temetéshez a kath. harangozás megtagadtatott, s ezen egy jogos eset miatt is, nagy garral szalad a tiszteletes ur a hírlapi téren az olvasó közönséghez panasza; sőt — fültanuk állítása szerint — azon — hatalom és dicsőséggel teljes — nagyképű fenyegetést is megkockáztatta, hogy a miniszteriumnak fog fájdalmas jelentést tenni a nehézményezett esetről. Risum teneatis. A tiszteletes ur bizonyára tudja, hogy mennyi köze lehet a miniszteriumnak a hilibi kath. templom harangjaihoz. Kiváncsi vagyok a miniszteri válaszra!

A szóban forgó ref. temetésen jelen volt hibeim beszéltek előttem, hogy a tiszteletes ur könyörgésében, melynek alapeszméje — mint mondják — a szeretet lett volna, minő kegyeletlen szeretettel emlékezett meg rólunk! Épületes lehet az olyan ima, melynek elrebegése alatt az epe kiömlik! Ez igazán protestans türelem. Ilyen újabb keleti könyörgése nincs a kath. egyháznak. Nem is kérünk belőle.

Hányszor jajdulhatna fel a kath. papság a protestansok vallási türelme miatt! A tudomásomra jutottak közül csak pár esetre hivatkozom. Martonfalva, Márkosfalva ref. hitközségekben csak 10—10 frt díj lefizetése mellett hajlandók — ha meg engedik is — harangozni a kath. halottak temetéséhez; Dálnokban minden egyszeri harangozásért 2 forintot kell fizessenek a katolikusok; Léczfalván a jelen évben egy 75 éves kath. aggasztán temetése alkalmával a harangozást határozottan megtagadták a ref. atyafiak; Szörösen pedig nemcsak a harangozást tagadják meg, hanem még temetőjüket is bezárják a katolikusok előtt stb. stb. (En a hilibi róm. katolikusok kizárólagos tulajdonát képező temetőt, az apostata szülő gyermeke elől nem zártam el.) Ezen protestans türelmességek (!) miatt kényszerültek a szörösei katolikusok temetőhelyért folyamodni; s az ilyen szeretet nyilvánítások okozták, hogy nevezett községek majdnem mindenikében, harangokat kellett felállítani a közelebbi években a katolikusok részére.

Mindezeket a kath. papok eltűrik, nem hurcolják a nyilvánosság elé, nem lármázzák fel a hírlapokban az országot, miniszteriumot, mint ref. kollegáink teszik.

Ugy látszik csakugyan igaz, hogy a protestansok a vallási türelmet csak ajkaikon hordják, de azt a katolikusok gyakorolják!

Ezen válaszom után az ítélet meghozását én is a művelt és hozzáértő közönségre bízom.

Gelenczén, 1890. június hó 29-én.

Csiby Tamás s. k.
gelenczei, haralyi és hilibi
plebános.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Színes selyem szövetek méterenkint 60 krtól 7 frt 65 krig.
sima és mintázott (2500 különféle szín- és mintában) küld ruhadarabonként és méterenkint portó- és vámmentesen G. Henneberg gyári raktára Zürichben. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Fogorvos Perl József

American Dentist Dr. of Dental Surgery Amerikában kiképzett plombeur Kézdí-Vásharhelyre érkezett. Ajánlja magát amerikai fogak és légnyomatu fog-sorok készítésére, valamint mindennemű fogorvosi műveletekre u. m. fogaknak kihúzására, fogak betömésére arannyal és más jónak valósult tömőanyagokkal, fogak tisztítására, fájdalmak csillapítására stb.

Lakása: Jancsó Dénes vendéglőjében I. szám alatt van.

Rendel reggel 9 órától d. u. 6 óráig.

Itt tartózkodási ideje néhány napig tart.

Árlejtési hirdetmény.

Háromszékvármegye tanalapjának tulajdonát képező, Kézdi-Vásárhelyt a m. kir. brassói 24-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóalja által használatban tartott honvédségi laktanya épülete a keret-század végleges elhelyezhetése céljából átalakítandó és kibővítendő lévén, ezen építkezésnek vállalat útján leendő biztosítása céljából Háromszékvármegye alispáni hivatalánál 1890. évi július hó 15-én délelőtt 10 órakor zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni.

A háromszékvármegyei m. kir. építészeti hivatal által készített költségvetés szerint az építési költség a különböző munkákhoz képest az alábbiak szerint lett előirányozva:

	ft.	kr.
1. Lebontási munkák	671	15
2. Föld munkák	409	48
3. Kőmives munkák	13571	88
4. Ács munkák	2453	39
5. Asztalos munkák	2040	98
6. Lakatos munkák	2420	10
7. Bádogos munkák	578	23
8. Üveges munkák	456	10
9. Mázolási munkák	368	66
10. Vízelenítési munkák	114	43
Összesen	23,084	40

Ehez jó előre nem látott költség-gek fedezésére az építési összeg 5%-a 1154 22

Összesen 24,238 62

Ebből levonva a lebontott és még felhasználható különböző építési anyag értéke 855 36

Lesz építési költség 23,383 26

Vállalkozni lehet úgy a teljes építkezés, valamint az egyes fennebb részletezett külön munkák előállítására. Felhivatnak vállalkozni

kivánók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat, melyben az elengedésre felajánlott zarálék betűvel és számmal világosan kiürandó. Az építési költség, esetleg az elvállalni kívánt munka, vagy munkák után előírányzott összeg 5%-ának megfelelő összeggel, mint bánatpénzzel ellátva, folyó évi július hó 14-én déli 12 óráig Háromszékvármegye pénztárához annál bizonyosabban nyujtsák be, mivel a kitűzött határidőn túl ajánlat nem fog elfogadtatni.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1890. július 29.

Br. Apor Gábor,
alispán.

1—3

Sz. 2945—1890.

Pályázati hirdetmény.

Nyujtód, Sársfalva, Szászfalu és Orozsfalu községekből alakított körjegyzői csoportban a körjegyzői állomás üresedésbe jövéen, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állomással a vármegye által szabályrendeletileg megállapított s magánfelektől szedhető munkadíjakon felül következő javadalmazások vannak összekötve.

Körjegyzői fizetés 400 frt, fuvarozási illetmény 40 frt, irodai helyiség, fűtés, világítás és irodaiszerekre 20 frt általány, körjegyzői lakpénz 20 frt.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomásra pályázni óhajtanak, mikép az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban és az 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §-ban előirt képesítéseket, valamint eddigi előéletüket, alkalmaztatásukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt pályázatukat hozzám folyó évi július hó 15-ig adják be, mivel a később beérkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Kézdi-Vásárhely, 1890. június hó 24-én.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

3—3

Sz. 1452. közíg.
1890.

Hirdetmény.

A sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 8394. sz. a. kelt értesítése alapján közhírré teszem, hogy Kézdi-Vásárhely város III-ad oszt. keresetadó alá eső adózóinak 1890. évi III-ad oszt. adójuk Kézdi-Vásárhely város tanácstermében folyó évi július hó 15., 16., 17. és 18-án fog az adó-kivető bizottság által tárgyalatni, hová érdekeltek megjelenhetnek.

Kézdi-Vásárhelyt, 1890. június hó 21-én.

Bartók Károly,
polgármester.

Máriazelli gyomor cseppek.
legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Utolérhetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, búzós lehelet, savanyú felbőgös, szél rekedés, (kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, túlságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esteiben, megszünteti a (fő)ást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény székletet, székrekedést, az étel s italból túrteliet gyomrot kiűszítja, elűzi a bél érgéket, s gyogyít lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi széküldési raktár: Brády Károly, gyógyszerlára Kremser (Morva ország).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok feleképen utánoztatnak s hamisítanak, s ezért valódiak gyomrot csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti vedjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Kremserben, Guzik H. könyvnyomdájában nyomtatott.

A Keményseklés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásúknak bizonyult labdacso-
k is, sokféle képen hamisítanak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti vedjegyre s Brády Károly, Kremseri gyógyszerész név alá írástia, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldeték meg.
A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacso-
k nem titkos szerek, a gyógyható anyagoknak összetétele, minden használati utasításban fel van sorolva.
A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacso-
k kaphatók: Kézdi-Vásárhelyt Kovács Ferencz gyógyszerterében; Tuznádon (fürdő) Dobay Sándor gyógyszerésznél.

Kapható: Kézdi-Vásárhelyt Kovács Ferencz gyógyszerterében; Tuznádon (fürdő) Dobay Sándor gyógyszerésznél.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Érvényes 1890. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1890. június hó 1-től.

Á l l o m á s o k				Á l l o m á s o k			
Vegyes vonat		Sze-mély-vonat	Gyors-vonat	Vegyes vonat		Sze-mély-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze-ben felé)	(érk. ind.)	3.13	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.—	10.32			10.42	3.18
Botfalva	"	4.70	10.50			12.23	4.36
Földvár	"	4.44	11.04	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.23	5.06
Mogyorós	"	5.04	11.18	Nagy-Enyed	"	1.50	5.24
Apácz	"	5.10	11.30	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	2.36	5.57
Köpecz	"	5.40	11.45			2.46	6.08
Ágostonfalva	"	5.47	11.51	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.23	6.36
Alsó-Rákos	"	6.06	12.06			3.33	6.42
Homoród	"	6.35	12.27	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.28	8.10
Kacza	"	6.54	12.39			6.05	8.30
Bene	"	7.17	12.56	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	10.41	12.41
Erked	"	7.39	1.12			11.06	1.09
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.11	1.34	Budapest	(érk. ind.)	6.35	8.15
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.38	1.49				7.15
Medgyes	(érk. ind.)	8.47	1.59				
		10.40	2.59				

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délelőtt 9 óra 48 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 23 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasút.

Héjasfalva	indul délelőtt 12.—	Székely-Udvarhely	indul délután 2.45
Székely-Keresztur	12.31	Bögöz	3.15
Nagy-Galambfalva	1.05	Nagy-Galambfalva	3.41
Bögöz	1.21	Székely-Keresztur	4.18
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 1.50	Héjasfalva	érkezik est 4eq'0

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.